

i andre Lande ligesom her i Danmark en Toldgrænse for Byerne. Naar Bønderne kom til Byen, maatte de betale Accise for at faa Lov til at sælge deres Varer paa Byens Torv. Saaledes var det for hundrede Aar siden. Det er man nu imidlertid saa godt som fuldstændig kommen bort fra. I Thykland havde de tykke Smaaastater tidligere hver sin særskilte Toldgrænse, de tykke Stater ere senere blevne forenede i et stort Toldforbund. Østerrig og Ungarn, som tidligere havde Toldgrænse hver for sig, bleve i Halvtresserne bragte ind under en Toldgrænse. Italien, der ligesom Thykland bestod af mange forskellige Smaaastater, har ogsaa opnaaet at faa en Toldgrænse udad til og ingen indad til. Derimod findes der i Italien endnu Acciseboder. For Frankrigs Vedkommende ophævede man under Revolutionen i forrige Aarhundrede Provinstold, Accise og Øtroisteder, men senere har man igen indført Accisen, og der findes i dette demokratiske Land den Dag i Dag 15—1,600 Øtroisteder. Rusland, dette store Rige, har kun en Toldgrænse, en Slags Mellemrigstold mod Finland og en Toldgrænse mod Asien, ellers ingen. Danmark, Norge og Sverige burde for længe siden med andre Landes Eksempel for Øje have sluttet sig sammen i en Toldforening, og vi vide jo ogsaa, at f. Eks. Gehejmestatsraad Tietgen har arbejdet overoverordentlig ihærdigt for at naa dette Maal. Det lykkes ham ikke, fordi Protektionisterne forhindrede det. Maa jeg i Forbigaaende gøre Tinget opmærksom paa, at naar der er Uenighed paa Toldomraadet mellem Nationerne, naar der føres Toldkrig og Repressalietpolitik, saa er det altid Protektionisterne og aldrig Frihandelsmændene, som forarsage det. Nu er der Tale om, at Mellemrigsloven mellem Norge og Sverige skal ophæves, og hvis dette skulde ske, vilde det efter min Opfattelse være til Skade for begge Lande. Men der vilde i saa Tilfælde være Anledning for Danmark til at tage under Overvejelse, om der ikke kunde dannes en Toldunion mellem Danmark og Norge. Befolkningsmængden er omtrent ens i begge Lande, der jo ogsaa tidligere have været forenede, og Sammenlutningen i en Toldforening vil være forholdsvis let, da vi have fælles Montshystem. Vi skulle ikke gøre dette for at ærgre Svenskerne, men man kunde maaske ad den Vej ad Aare naa en fuldstændig Sammenlutning af de tre nordiske Stater. Naar der kun staar to Interesser lige over for hinanden, er det lettere at opnaa Enighed, end naar der er tre. Naar vi gaa uden for Europa, til Nordamerika, ere Staterne der alle gaaede

ind i en Toldunion i Slutningen af forrige Aarhundrede. Man har der et Rige fra Atlanterhavet til det stille Hav og fra den tempererede Zone til den varme Zone. Vi have der en stor Forening af mange Stater, inden for hvilken der ikke findes nogen som helst Toldgrænse. Kanada, den engelske Koloni, har ganske vist høje Toldsatser, men ingen Toldsatser inden for Riget. Republikkerne i Central- og Sydamerika have ligesom Kanada gennemgaaende høje Toldsatser, og man kan sige, at Systemet med høje Toldsatser intetsteds er gennemført til saa stor Fuldkommenhed som i Amerika. Vende vi os derimod mod Øst og se til Kina, Indien, Japan, Korea og Ny Syd Wales, den ene af de engelsk-australiske Kolonier, finder man gennemgaaende en Værditold af 5 pCt. som Hovedprincippet i disse Landes Toldsatser, altsaa en meget lav Told. Japan har ingenlunde opelsket en Storindustri under Beskyttelse, men under en forholdsvis liberal Toldpolitik. Se vi paa Forholdene over det hele, hvad man altid skal gøre — naar jeg taler med mine Børn om Geografien, siger jeg altid: tag Globen, thi det er bedre at se paa det hele end det enkelte, da man derved let faar et nævert Syn — jeg siger altsaa, se vi paa Forholdene i det hele, se vi paa hele Globen, saa viser det sig, at vi mod Øst have Riger med lave Toldsatser og derfor al Grund til at befrygte en skarp Konkurrence fra den Kant, idet Produktionen er heldigere stillet under lave Toldsatser end under høje. Gaa vi mod Vest til Amerika, finde vi der meget høje Toldsatser, og paa det industrielle Omraade vil der af den Grund i lang Tid ikke være at befrygte nogen nævneværdig Konkurrence paa Industriens Omraade. Amerika frembyder sig for et fordomsfrit Blik som en Kæmpe i Spændbetøje. Man har der Toldsatser, som umuliggøre en virksom industriel Konkurrence paa Verdensmarkedet. Midt imellem disse lave og høje Toldsatser mod Øst og Vest ligger Europa med sine mellemhøje Toldsatser, og skulde vi optage en Konkurrence med Østen, ville vi blive nødt til at stille os anderledes paa Toldspørgsmaalets Omraade end nu. Vi ville blive nødt til at gaa langt videre i Retning af Frihandel end hidtil.

Naar vi dernæst gaa til at omtale Beskyttelsesystemet, og det er det, vi Frihandelsmænd altid have haft at slås med, saa er det ikke de enkelte Toldsatser, ikke den enkelte Fabrikants Fordringer, ikke Personerne, vi angribe, men Systemet. Gaa vi til en Underøgelse af Systemets Virkninger, have vi nemmest ved at begynde